

DUVED FRAMTID

hur en by i Jämtland skapar nya modeller
för tillväxt och samhällsutveckling

Duved framtid är ett samlat grepp för att skapa en hållbar och innovativ samhällsutveckling i Duved i Åredalen i Jämtland.

Den övergripande målsättningen har formulerats enligt följande:

Duved ska bli en viktig resurs och det goda exemplet för framtidens hållbara och innovativa samhällsbyggnad på landsbygden. En by i fjällen i Jämtland där medborgarna och det lokala står i centrum för en process som tar vara på digitaliseringens alla möjligheter till bättre samverkan, engagemang och resursutnyttjande. Och som visar att landsbygden är en tillgång för framtidens Sverige.

Duved vänder på invanda tankemönster. Istället för att ställa urbanisering i centrum är Duved ett exempel på hur landsbygden kan bli en tillgång för nya modeller för tillväxt och en innovativ och hållbar samhällsutveckling. Den lilla skalan och tillgången till natur, samt till Åre, vänds i ett digitaliserat samhälle till en tillgång och en attraktion. Förutsättningarna i just Duved är unika för att skapa en ny berättelse för ett tillgängligt Sverige.

Duved Framtid har startats på initiativ av Årehus AB, det kommunala fastighetsbolaget i Åre kommun. Bakgrunden är att Duved redan är föremål för större kommunala investeringar. Duved skola byggs ut för att klara ett fördubblat antal elever. En ny byggnad, Trägården, har uppförts i centrala Duved med 39 mindre hyresrätter vilket innebär att 70 personer flyttat in till Duved. Totalt är detta investeringar om nära 300 miljoner SEK. Därför behövdes en större långsiktig strategi för utvecklingen av Duved.

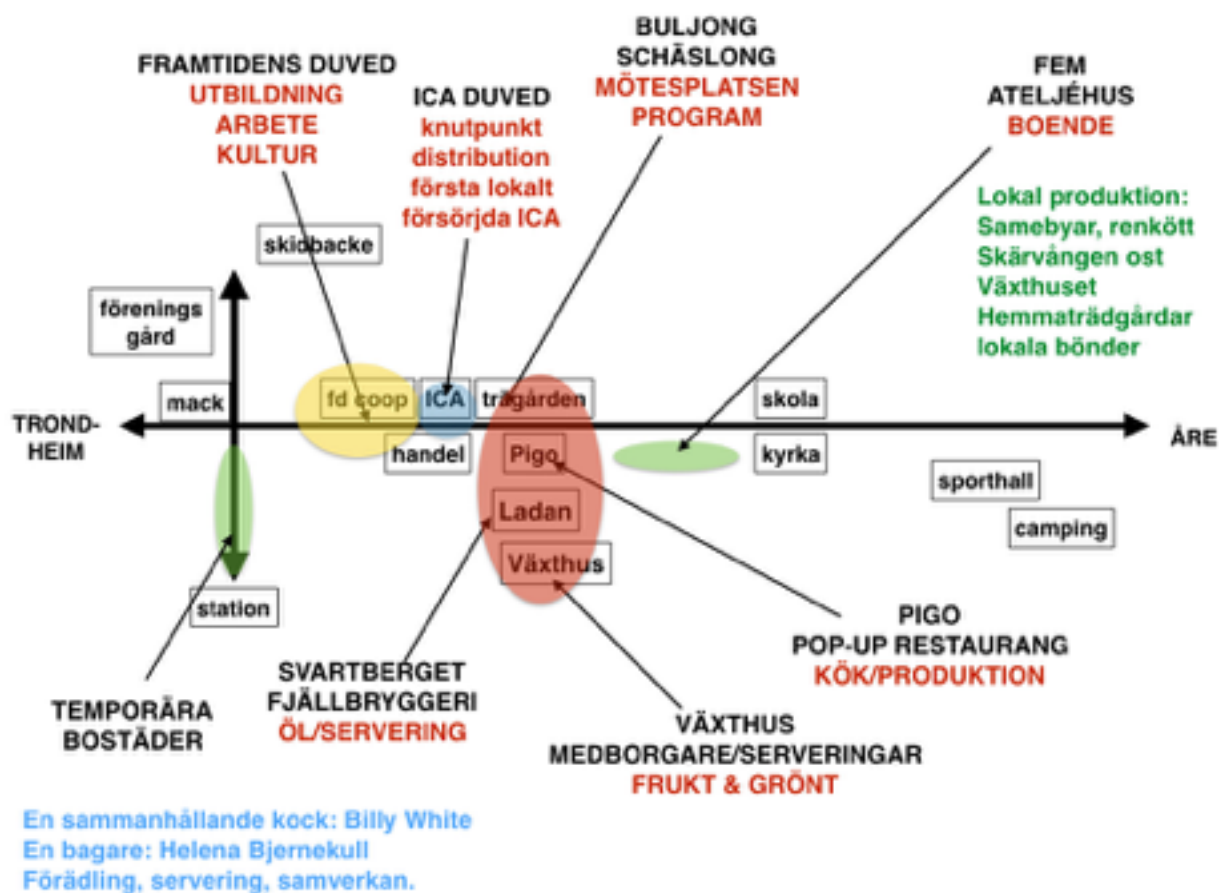
Den lilla skalan och det strategiska läget nära Åre gör att Duved är ett idealt objekt för att fungera som prototyp för utvecklingen av andra orter i Åre kommun och annorstädes. Det strategiska målet är att i varje samhällssegment sträva mot nya modeller för samverkan och utveckling och att därefter genomföra detta i praktiken.

Den initiala undersökningen visade att det fanns en lång rad initiativ som väntade på genomförande, men bristande samverkan och helhetssyn. Vidare visades att det fanns en stark vilja för utveckling och samverkan både i kommunen och bland medborgarna i Duved. Samt att det fanns ett stort intresse från flera aktörer att investera i Duved. Bara genom att aktivera redan befintliga idéer och driva dem genom samfällid organisation fanns ett starkt underlag för utveckling och tillväxt i Duved.

Genom Byföreningen bjöds medborgarna tidigt in i processen och flera workshops har genomförts för att samla behov, visioner, tankar och idéer. Politiskt tillsatta och tjänstemän i både kommun och

region – bjöds också in till workshop vilket skapat stark förankring och underlag. För att nå resultat sträcker sig arbetet över de olika samhällssektorerna: jobb, bostäder, service, attraktion, destination, mat, boende, fastigheter, kontor, arbetsplatser, idrott mm.

För att skapa finansiell styrka och tydliggöra processen bildades i oktober, efter beslut i kommunfullmäktige, utvecklingsbolaget Duved Framtid AB. Här sammanförs de olika intressena, från medborgare till investerare.

Duved: ett idealt sammanhang.

Utgångspunkten är Duved. En by i fjällen i Jämtland, nio km från Åre, som i högsta grad redan finns och där det bor ca 700 invånare. Duved skiljer sig från systerbyn Åre. I Åre är bostadsrättspriserna höga, nära Stockholmsnivå, och bäddarna beskrivs som "kalla". Har man råd att köpa en bostad i Åre har man råd att bara vara där 2-3 veckor om året. Parallellt har Åre fått en stark destinationskraft genom internationella tävlingar, arrangemang och konferenser. 2019 genomförs Alpina VM och i mars Åre Business Forum. Det skapar en unik position i Sverige utanför storstäderna.

Duved har blivit Åres motsats. I Duved verkar man och bor permanent. I Duved finns tillgänglig mark och dito fastigheter. Priserna är på en betydligt lägre nivå än i Åre. Men tack vare Åres kopplingen till Stockholm, evenemang och finans finns en situation i Åredalen som saknar motsvarigheter i Sverige. Åredalen attraherar folk från storstäder som helt eller delvis vill ha tillgång till natur och det "urbana" utbudet i Åredalen och samtidigt ha ett ben kvar i storstaden. Duved drivs av ett starkt medborgarintresse, av tillgänglighet och öppenhet – och en byförening som samlande faktor. Avsikten är att Duved ska fortsätta vara just tillgängligt, bli föregångare till ett tillgängligt och hållbart boende samt på ett innovativt sätt utveckla lokala sammanhang som genererar en god cirkulär ekonomi.

Modell av ateljéhus för Duved 5 av Carmen Izquierdo

Det är också många, både individer och företag, som har intresse av Duved och Åredalen som möjlighet till livsstilsflytt, att bo och verka hel- eller deltid i Duved/Åre då det där finns ett utbud både av människor, företag, mat och service – samt natur och idrott – som lockar. Genom dagens teknologi kan man ändå ha kontakt med och arbeta genom arbetsgivaren/storstaden. Därför är kombinationen av tillgänglighet (dvs inte för hög prisnivå), boende, arbete, mat och dryck, utbud av attraktion/destination/handel av vikt för Duveds tillväxt och utveckling.

Duveds ställning skapar goda förutsättningar för utveckling. Likheter finns och har uppmärksammats i många städer runt om i världen, med stadsdelar som "blivit kvar" när andra utvecklats. När dessa områden väl utvecklas har det lett till värdeökningar som vida överskrider helt nya stadsområden, detta för att utvecklingen utgått från att människor och verksamhet lockats till utveckling.

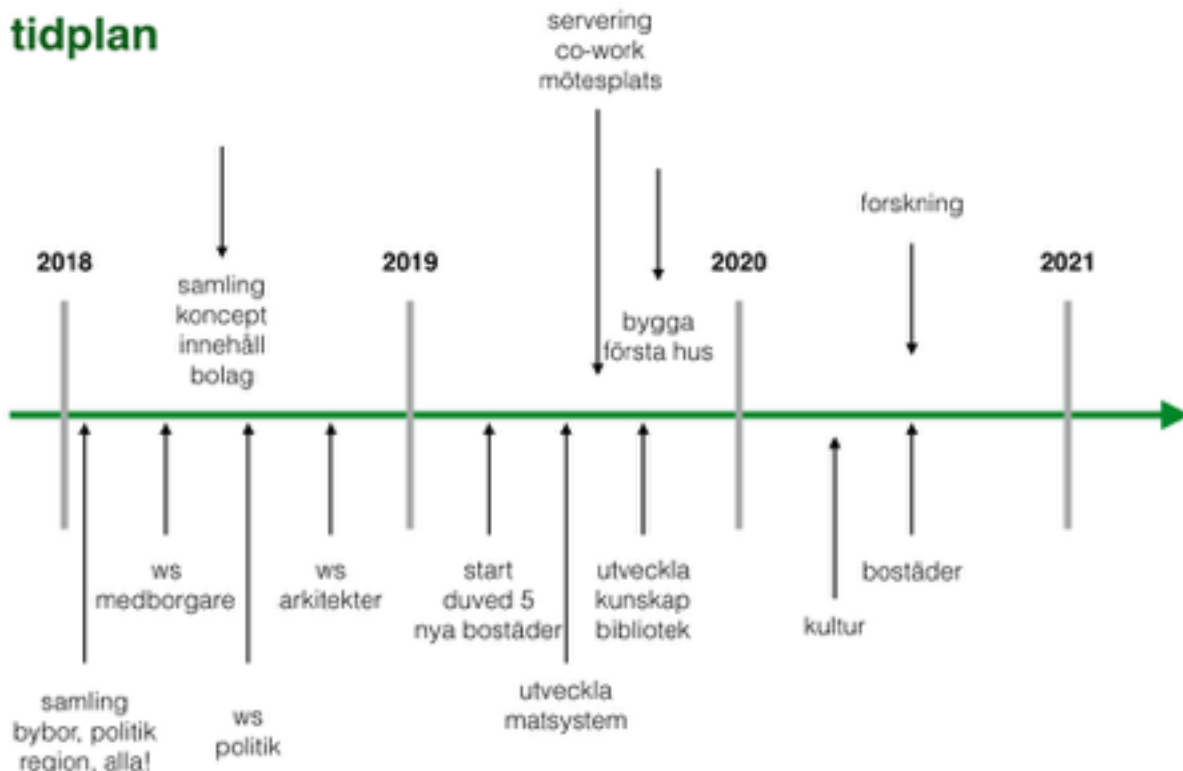
Därför är processen hur utveckling skapas i Duved avgörande. Genom att noggrant "curera" processen och utgå från medborgare, människa och innehåll kan betydligt större värden utvecklas än om man bara låter bygga enligt standardprocesser.

Långsiktig plan

- Bli en modell för tillväxt och innovation på landsbygd.
- Detta genom att skapa samverkan mellan olika samhällssegment och de nya digitala plattformar som underlättar och driver på denna process,
- Utveckla en ny modell som bygger på det lokala i alla led. Därmed går den sedan att applicera på andra platser utifrån dessa andra platsers respektive förutsättningar.
- Bygga på tillgängligt men samtida, dvs bostäder för de många, mat för de många
- Skapa permanentboende, arbetstillfällen, allt som skapar en identitet i det lokala sammanhanget
- Arbeta med innovation som tillväxt, i alla led, för att bygga långsiktiga värden som attraherar andra att bidra genom egna initiativ.

I Duved finns möjlighet att utveckla innovativa lösningar för:

- samverkan mellan olika samhällssegment
- ny demokratisk modell med starkt medborgarengagemang
- accelerera system och öka kvalitet
- permanentboende på landsbygd
- tillgängligt boende, hyresrätter och andra former
- fler medborgare
- gradvis utveckling, att nyttja det som finns där idag och utveckla genom det vilket i varje "case" ska bli berättelsebärande mot vision
- att se hela Duved som en sammanhållen utvecklingsprocess med ett antal "spår"
 - initiala hus
 - initial mat & dryckesservice
 - initial makeover av stadsgata
 - medborgarengagemang
- möjlighet att införa nya affärsmodeller såsom delningsekonomi
- en tydlig plattform att utveckla hållbarhet och innovation i alla led

METODIK:

INITIAL SAMLING (januari 2018)

skapa engagemang och accelerera process
samla aktörer

ANALYS & KONCEPTUTVECKLING (jan-mars 2018)

skapa övergripande vision och berättelse
strukturera samverkan mellan ledande kreatörer och medborgare

WORKSHOPS MEDBORGARE (april - juni 2018)

workshop 1 & 2

WORKSHOP POLITIK (juni 2018)

DUVED FRAMTID (BILDA UTVECKLINGSBOLAG: hösten 2018)

DUVED 5 WORKSHOP

ANALYS OCH KONCEPTUTVECKLING MATSYSTEM

ANALYS OCH KONCEPTUTVECKLING ÖVRIGT

KOMMUNIKATION

Initial process: bygga värden

Arbetet har börjat med en bredare strategi än vad som är vanligt. Detta genom samtal med medborgarna, samt genom att samla eller utveckla idéer inom samtliga samhällssektorer: boende, arbete, food & beverage, destinationer, co-work, odling, samverkan, cirkulär ekonomi. Genom att arbeta med befintliga byggnader och göra dem attraktiva med enkla medel och till billig penning kan kommunikation utvecklas även med begränsad budget. Genom att samla denna process till utvecklingsbolaget Duvéd Framtid AB skapas samling och momentum – fler delar på både berättelse och risk.

Därför utvecklas nu:

- **innovativt bostadsbyggande** genom projektet Fem hus. Ledande kvinnliga arkitekter, Farshid Moussavi, Mia Hägg, Carmen Izquierdo, Shide Shaygan och Elisabet Sundin, har bjudits in att utveckla varsitt hus enligt befintliga bygglov. Husen är om 200 kvm och uppdraget är att skapa nya former för seriellt byggande tillsammans med den lokala industrin i Jämtland. Projektet drivs tillsammans med Tagehus, Attacus och en rad andra partners
- **ett lokalt matsystem** som för samman producenter, medborgare, distribution, handel och service (restauranger och kaféer) för att kapa led och skapa en plattform för ökad självförsörjning och tillgång till lokalt producerad mat och lokala råvaror. Projektet planeras tillsammans med IBM och en lång rad partners. Rådgivare bl a Douglas McMaster från Brighton och IBM:s Andreas Lundgren.
- **ett lokalt system för arbete och kunskap**, som bl a bygger på att etablera co-works tillsammans med entreprenörer i Duved och att skapa ett utbyte av kunskap. Bl a diskuteras ett medborgardrivet bibliotek tillsammans med de ledande förlagen i Sverige. Detta kopplas till co-work och till en publik mötesplats. Utvecklas i samverkan med bl a Bonniers och IBM.
- **Satsningar på offentliga rum och kultur** som drivs tillsammans med medborgarna i Duved. Som första satsning planeras ett bygge av ett växthus kombinerat med bageri, en önskan från medborgarna.
- **Satsningar på idrott, gång- och cykelvägar samt för stadsmiljön.**

Organisation

VD för Årehus AB samt för Duved Framtid AB är Helen Olausson och därmed ytterst ansvarig för processen. Som kreativt bollplank har Jan Åman från Eau & Gaz AB anlåtats. Medborgarperspektivet drivs genom Byföreningen och dess ordförande Anders Wiblom. Duved Framtid AB drivs som en inkluderande process med en lång rad partners från Åredalen, Jämtland och övriga Sverige.

Kontakt

Helen Olausson, VD Årehus, Duved Framtid AB: +46706287586, helen.olausson@arehus.se
Jan Åman, CD Duved Framtid AB: +46-767718084, jan@eauetgaz.se

www.duvedframtid.se